

فلاح و فوز

انسان موجودی هدفمند است و در درون خود کشش و میلی را به سوی آنچه که ندارد ولی می‌تواند به آن دست یابد، احساس می‌کند. اما سخن بر آن است که دستیابی به چه اهدافی موجب آرامش و رضایت درونی ما می‌شود و با فطرت و آفرینش ما تناسب و سازگاری دارد. انسانی که این اهداف را بشناسد و در راه دستیابی به آن‌ها تلاش کند، در راه فلاح و رستگاری قدم گذاشته و خود را در آستانه‌ی کامیابی و فوز الهی قرار داده است.

شناخت واژه

أَفْلَحَ الرَّجُلُ: پیروز شد و غلبه یافت، به آنچه می‌خواست رسید، رستگاری و نجات یافت، از مشکلات گذشت و به نجات و آسایش رسید.

فَارَ يَفُوزُ فَوْزًا: کامیاب شد؛ فوز نجات از هلاکت و رسیدن به محبوب است.

کاربرد در قرآن

برای آشنایی بیش‌تر با کاربردهای مختلف این دو ریشه در قرآن، جدول زیر را کامل کنید.

معنای واژه	مشخصات صرفی واژه	عبارت قرآنی	واژه	آیه
		وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذَا أَبَدًا كهف ۲۰	لَنْ تُفْلِحُوا	۱
		وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ یونس ۷۷	لَا يُفْلِحُ	۲
		فَعَسَى أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ قصص ۶۷	مُفْلِحِينَ	۳
		يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا نساء ۷۳	أَفُوزَ	۴
	اسم مکان	إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا نبا ۳۱	مَفَازَ	۵

قرائت و ترجمہ

۱۔ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى

اعلیٰ ۱۴ و ۱۵

۲۔ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً^۱

وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

آل عمران ۱۳۰

۳۔ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ

وَ جَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

مائدہ ۳۵

۴۔ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا

وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

حج ۷۷

۱۔ أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً = چند برابر

۵- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ^۱

رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

مانده ۹۰

۶- وَ لَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

آل عمران ۱۰۴

۷- إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ
إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ
أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ^۲
فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

نور ۵۱ و ۵۲

۱- وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ = و قمار و بت‌ها و تیرهای قرعه (که به عنوان قمار استفاده می شده است)

۲- دو فعل «يَخْشَى» و «يَتَّقَى» در اصل «يَخْشَى» و «يَتَّقَى» بوده است که به دلیل عطف به فعل شرط، مجزوم شده اند، از این رو، حرف آخر (حرف عله‌ی) آن‌ها حذف شده است.

۸- فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ

وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ
وَمَنْ يَوْقِ^۱ شَحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

تغابن ۱۶

۹- لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ

حشر ۲۰

۱۰- أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ

لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ

ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

يونس ۶۲ تا ۶۴

۱- یوق : نگه داشته شود از

تمرینات

تمرین اول — با توجه به مفهوم دو آیه ی ۶۴ و ۶۹ سوره ی طه توضیح دهید که «فلاح» به چه معناست؟

تمرین دوم — با توجه به مفهوم آیه ی ۱۸۵ سوره ی آل عمران بیان کنید که «فَوْز» به چه معناست؟

تمرین سوم — با مراجعه به آیات ۸ و ۹ سوره ی اعراف و ۹ و ۱۰ سوره ی شمس تحقیق کنید چه واژه هایی در برابر مشتقات «فلاح» به کار رفته است؟ آن ها را استخراج و معنای هر یک را با معنای فلاح مقایسه کنید.

تمرین چهارم — با مراجعه به معجم و مقایسه ی آیات ذیل ریشه ی «فلاح» با آیات ذیل ریشه ی «فَوْز» توضیح دهید چه رابطه ای میان «فلاح» و «فَوْز» وجود دارد؟

پیشنهاد — آیه ی ۲۲ سوره ی مجادله «حزب الله» را رستگار معرفی می کند. با دقت در این آیه ی شریفه ویژگی های حزب الله را برشمارید.

حکمت

حضرت امیر المؤمنین علی علیہ السلام :

أَطِيعِ الْعِلْمَ
وَاعْصِ الْجَهْلَ
تُفْلِحَ

۱۔ اطاعت و پیروی کن

۲۔ عصیان و نافرمانی کن